

Cilt/Volume 2, Sayı/Issue 3, Ocak /January 2020, ss. 259.

Geliş Tarihi–Received Date: 22.01.2020 Kabul Tarihi–Accepted Date: 22.01.2020

DÜŞÜNCE YAZISI – THINK PIECE

İNSAN, TARİHÇİ, MÜTEFEKKİR: KAFALI*

ABDULLAH GÜNDOĞDU**

Kafalı Hocamızı 28 Ağustos 2019 Çarşamba günü kaybettik. 30 Ağustos 2019'da Gölbaşı'nda toprağa verdiğimiz Kafalı Hocamız, Milli Cumhuriyetin yapı harcını karan büyük tarihçiler kuşağının son temsilcisidir. O kuşaklar, ardı arkası gelmeyen felaketler arkasından, büyük yokluklar içerisinde milli ve müstakil bir devlete sahip olmanın ne denli kıymetli olduğunu bizzat yaşayarak tecrübe etmiş kuşaklardı. Mütevazı idiler. Dirençli ve dayanıklı idiler. Ancak alçak gönüllü oldukları kadar gururlu idiler. En büyük iftiharları mensup oldukları milletleri ve bu milletin parlak geleceğine olan imanları idi. *Köprülü, Mükrimin Halil, Togan* gibi birinci kuşakların devamı Osman Turan, Mehmet Altay Köymen, İbrahim Kafesoğlu gibi ikinci kuşak tarihçilerin hemen ardından gelen son halkasıdır. Bu tarihçi kuşakların umumi hususiyetleri; ilmî derinlik ve donanım yanında her birinin ayrı ayrı mütefekkir olmalarıdır. Ülke ve dünya meselelerine kayıtsız kalmayan bu tarihçi nesli, bu konuda sahip oldukları özgün çözümleri ve Türklük konusunda yüksek hassasiyetleri ile hemen fark edilirler.

Kafalı Hoca, temsilcisi olduğu bu tarihçiler kuşağının tüm hususiyetlerini fazlası ile şahsında taşır. İyi bir hatip, vukûfiyetli bir tarihçi, mefkûreci ve mücadeleci bir fikir adamı olarak söz konusu kuşağa katkısı büyüktür. O tarihçi kuşağın hepsi, dünyada özellikle de Batı'da Türk tarihine ilişkin yazılmış büyük monografilere denk, onların eksik ve çarpık bakışlarını düzeltici temel eserler vermişlerdir. Bu yaklaşım o kuşakların kendilerine duydukları özgüven ve fikirlerine olan kuvvetli inançlarından kaynaklanmaktaydı elbette. Wittek ve Gibbon'a karşı Köprülü'nün, Barthold'a karşı Togan'ın, Claude Cahen'e karşı Turan v.b.nin yaptığı gibi. Mütefekkir ve tarihçi kuşağın son temsilcisi olarak Kafalı Hoca da Rus tarih mektebinden Y. Yakuboski'nin Altın Orda çalışmalarına karşı tamamlayıcı, düzeltici çalışmalar yapmış, temel bir monografi kaleme almıştır.

Hoca, gerek özel sohbetlerinde gerekse katıldığı toplantılarda geniş vukufiyetiyle hemen fark edilir. O bu şekilde Türklüğe ait olan her şeyi geniş kitlelere sevdiren adamdır. Televizyon programlarından sonra uyandırdığı yoğun hayran kitlesi bunun göstergesidir.

Kafalı Hoca'yı temsilcisi olduğu söz konusu kuşakta şahikalara çıkaran onun insani vasıflarıdır kuşkusuz. O her kese karşı müşfik, fedakâr, affedici, yol göstericidir. Genç nesil tarihçilerden onun himmetine mazhar olmamış hemen hemen hiç kimse yok gibidir. Hocanın kendi ifadesi ile canlı eserlerim dediği yetiştirdiği tarihçiler, bunun canlı tanıklarıdır. Onun bu insani vasıflarına muhatap olamayacak yalnız bir zümre vardır ki onlar da vatan ve millet düşmanlarıdır. Bu nâkısayı taşıyan her kim olursa olsun, ister en yüksek mevkilere gelmiş olsun, hoca onlara zerre miskal taviz vermez, tenezzül etmez. Hoca, yüksek ahlak ve iffetle doldurduğu hayatı boyunca mütefekkir ve tarihçi hususiyetlerine ilave olarak yüksek insani faziletleri ile herkes için timsal alınacak sağlam bir numunedir.

Elbette, Kafalı Hoca'yı muhterem eşleri Sevgi Kafalı'dan ayrı düşünmek mümkün değildir. Türkçü camiada *Atsız* romanlarının *Yamtar* ve *Almılası* olarak ayrı bir yere sahiptirler. Sevgi Hoca, hocayı her anlamda tamamlayan, takviye eden bir hayat arkadaşı olduğu kadar aynı zamanda bir dava arkadaşıdır. O da taşıdığı tüm hasletleri ile Türk hanımları için yine kıymetli olduğu kadar aynı zamanda keyifli bir numunedir.

Hocanın rahle-i tedrisinden geçenler, Kafalı mektebine mensup olmanın hazzı ve gururu ile en felaketli zamanlarda bile ümitli olmak gerektiğini, en kalıcı değerın millet ve memleket yolunda üretilen değer olduğu gerçeğini hocamızdan ebedi bir düstur olarak taşıyacaklardır.

* Bu yazı Kenan Erzurumlu'nun editörlüğünde yayınlanan **Mustafa Kafalı**, Ankara, 2013, adlı kitapta yayınlanmış yazımızın güncellenmiş şeklidir.

** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü, E-posta, abdullahgundogdu@yahoo.com